

Han har paa en, som det forekommer mig, træffende og slaaende Maade vist, at Kunsten meget let kan komme til at udarte derved, at den bliver altfor pæn, altfor grundmuret, altfor kammerraads- eller etatsraads-agtig, om jeg saa maa sige, altfor velopdragen, altfor betrygget derved, at Staten tager den under sine Vinger, og at den faar Statens Stempel paa sig. Skuespilkunsten er som bekendt netop vokset frem ved omvankende Skuespiltrupper. Det var den første Begyndelse, og vi skulle slet ikke være bange for, at de Skuespillere, vi sende ud netop for at vise den gode Kunst, komme til at drage fra Sted til Sted og faa lidt af den færende Svends Natur og Levemaade. Det kunne de have meget godt af. Der kan vistnok gøres mere end een Indvending imod den Kjøbenhavnske Kunst netop paa Grund af dens store Stabilitet, Pænhed og Respektabilitet. Jeg maa saa med to Ord nævne Spørgsmaalet om Statens Kontrol. Man har sagt: hvorledes skal Staten kunne udøve nogen Kontrol? Jo, det kan den meget let og meget simpelt, for det første derved, at et saadant Selskabs Repertoire bliver underkastet Teaterbestyrelsens Kontrol og Godkendelse, at ikke noget Stykke bliver spillet af dette Selskab, som ikke Teaterbestyrelsen har givet sit Samtykke til, og dernæst naturligvis ved at der udsendes saaghyndige Folk her fra Kjøbenhavn, som alvorlig skulle undersøge de Præstationer, der finde Sted ude i Landet, og gøre deres Indberetninger derom; nøjes med Provinnsbladenes Kritiker kunne vi naturligvis ikke, men det har heller aldrig nogenstunde været Tanken. Allerede da jeg forrige Gang talte om denne Sag, nævnte jeg et Punkt, der er et Hovedpunkt, nemlig at det hele skulde blot være et Eksperiment, et Forsøg, man vil gøre for at komme den i Provinserne liggende Trang i Møde, og hvis Forsøget ikke lykkes, skulde intet være fastslaaet eller bundet derved. Her er Tale om en 3-aarig Bevilling, thi paa et eneste Aar kan man naturligvis ikke gøre Forsøget, men i 3 Aar kan Eksperimentet gøres, og mislykkes det, er hele Sagen dermed falden bort. Man har gjort den Indvending, at det efter de grundigste Undersøgelser overvejes, hvem der kan være Tale om, hvem der er værdig, og hvem ikke værdig. Nej, Sagen ligger i Virkeligheden slet ikke saaledes, men den ligger efter de kyndigste Dramaturgers Mening saaledes, at her i vort lille Land, hvor Kræfterne ere saa faa, hvor vi ofte lade en Sag dø hen og tænke, at vi kunne altid tage fat igen ad Aare, naar vi faa Lyft dertil, og Kræfterne

ere til Stede, er det for Øjeblikket saaledes, at der er en enkelt Mand, som har stor Erfaring — der hører nemlig megen Erfaring dertil — og som er i sine bedste Aar, en Mand, der efter udmærkede saaghyndiges Mening er opfyldt af Begejstring for Kunstens Sag. Den Mand er for Øjeblikket ledig, men det er et Spørgsmaal, om han er til Disposition længere frem i Tiden, hvis vi paa Grund af Overvejelser og Betragtninger og Afvejninger ville opsætte Sagen til et følgende Aar. Om den Mand saa er at faa, er et stort Spørgsmaal, og jeg vil slutte med at minde om, at ligesom det ganske vist er god Politik i mangfoldige Forhold at overveje Sagerne grundig, sove paa dem, tage sig Betænkningstid, se og prøve dem fra alle Sider, er det dog sikkert ogsaa en politisk Maksime, at man undertiden skal gribe Lejligheden, der som bekendt, er saare vanskeligt at gribe, hvorfor de gamle Grækere jo fremstillede Lejlighedsguden som en staldet Guddom, hvis Hoved man ikke kunde faa fat paa uden i en eneste Tjabs af Haar, som sad øverst paa Tæsen. Ved mangfoldige Lejligheder er det netop den politiske Opgave at gribe denne Guddom i den Haartot, som han i dette Øjeblik vender mod os, men som det kan være vanskeligt eller umuligt at faa fat i ad Aare. Derfor ønsker jeg, at denne Sag skal afstemmes, at det Spørgsmaal skal afgøres, om man vil vælge her at gaa lidt dristig frem, gøre et Forsøg, som dog alene kan give os Forestilling om, hvorledes den Ting er, thi rent teoretiske Overvejelser ville, som jeg sagde forrige Gang, ikke føre os et Skridt videre. Vi maa begynde Sagen med at prøve Sagen, og derefter kunne vi, naar vi have nogen Erfaring bag ved os, ad Aare tage andre Bestemmelser. Spørgsmaalet er altsaa, om vi skulle gribe Lejligheden nu eller lade den forsvinde. Derfor har jeg kun lidet Tilbøjelighed til at følge det Raad, som fra flere Sider er blevet givet mig, at jeg skulde tage Forslaget tilbage og være glad ved, at der dog er peget paa Sagen her. Jeg tror, at Sagen ligger saaledes, at vi enten skulle gøre noget alvorligt for den og søge at bevæge den ærede Minister til at indlægge sig den Fortjeneste ved at tage imod Bevillingen, skønt han i Begyndelsen kun har været lidet gunstig stemt derfor, eller lade Sagen falde.

Kalkenstjerne: Da jeg har faaet Ordet lige efter at det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Pinsel) har udtalt sig, kan jeg ikke undlade med nogle faa Ord at berøre enkelte Sider af hans Foredrag. Han kom i sin anbefaling for